

**Bibliografia sobre
ocultisme, paraciències i
esoterisme:
Articles (2016-2020)**

Jordi Ardanuy

Versió 1.2 Gener de 2020

Sumari

Art	4
Astrologia, endevinació, profecies i criptohermenèutica	4
Cartomància.....	4
Biogràfic	4
Conspiracions i societats secretes	4
Deixants químics	4
Criptozoologia	4
Part forana	4
Entrevistes i opinions	4
Entrevistes	4
Escepticisme	4
Exposicions	5
Itineraris, guies, rutes i mencions geogràfiques	5
Itineraris, guies i mencions geogràfiques	5
Països Catalans.....	5
Rutes organitzades	5
Països Catalans.....	5
Mitjans de comunicació	5
Llibres	5
Televisió.....	6
Moviments ocultistes (Socioreligions)	6
Antroposofia	6
Espiritisme	6
Història.....	6
Templarisme	6
Parapsicologia (metapsíquica) i fenòmens paranormals en general	6
Edificis encantats.....	6
Psíquics, Paragnostes, clarividents i místics	6
Possessions	6
Visions religioses.....	7
Serveis	7
Teràpies	7
Acupuntura	7
Guariments miraculosos.....	8
Homeopatia	8

Productes miracle.....	8
Psicoteràpies dinàmiques.....	9
<i>Ufologia</i>	9
Administracions públiques	9
Activitat agències i administracions.....	9
Documentació.....	9
Biogràfic.....	9
Congressos, conferències, homenatges i fires	9
Conferències i xerrades.....	9
Estadístiques i enquestes	9
Extraterrestres a la terra	9
Observacions, deteccions i albiraments	9
Aeronaus fantasma.....	9
Llums al cel, pors aèries, màquines volants (observacions prearnoldianes)	10
Plats voladors, ovnis i extraterrestres (observacions postarnoldianes)	10
Perspectives i opinions	11

Art

- Maria Palau. «Un altre món». *El Punt Avui*, (21 de febrer de 2016), p. 38-39.

Astrologia, endevinació, profecies i criptohermenèutica Cartomància

- Montserrat Tubau. «Arcans del tarot i espiritualitat». *Quaderns de les idees, les arts i les lletres*, núm. 210, (maig de 2017).

Biogràfic

- Julián García. «Íker, el nostre Mulder». *El Periódico de Catalunya*, (29 de maig de 2016), Més, p. 9.
- Núria Navarro. «El Dr. Jiménez del Oso torna del més enllà». *El Periódico de Catalunya*, (29 de maig de 2016), Més p. 8-9. [Referència al presentació a la Fira de llibre de Madrid de la Nueva Biblioteca Jiménez del Oso].
- Luis Racionero. «Durrell i els ocultistes». *La Vanguardia*, (25 d'agost de 2018), Cultura|s, núm. 843, p. 11.

Conspiracions i societats secretes

Deixants químics

- David Pino González; Jordi Mazon Bueso; Marcel Costa Villa. «Núvols d'avions: De la pseudociència dels 'chemtrails' a la ciència dels 'contrails'». *Mètode*, núm. 95 (tardor 2017), p. 111-117.

Criptozoologia

Part forana

- «Gran felí no identificat». *La Vanguardia*, (25 d'agost de 2017), p. 24.
- Javier Ruiz; Jordi Ardanuy. «Sobre els snallygasters». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 148-151.

Entrevistes i opinions

Entrevistes

- Abert Balanzà. «Patricia Gabancho: "L'espiritisme d'Amalia va ser revolucionari"». *L'independent de Gràcia*, núm. 656 (17 de febrer de 2017), p. 14.
- Gemma Tramullas. «Els llocs abandonats són espais de memòria». *El Periódico de Catalunya* (16 de juliol de 2016), p. 72. [Entrevista a Victòria Badia].

Escepticisme

- Johan Braeckman; Maarten Boudry; Stefaan Blancke. «D'on sorgeixen les pseudociències? Un enfocament epidemiològic sobre la qüestió?». *Mètode*, núm. 95 (tardor 2017), p. 63-69.

- Taner Edis. «Del creacionisme a l'economia fins on haurien d'arribar les anàlisis de la pseudociència?». *Mètode*, núm. 95 (tardor 2017), p. 70-77.
- Jordi Solbes; Rafael Palomar; María Consuelo Domínguez. «En quin grau afecten les pseudociències el professorat? Una mirada al pensament dels docents de ciències en formació». *Mètode*, núm. 96 (2018), p. 29-35.

Exposicions

- Laia Antúnez. «Místics i esotèrics». *La Vanguardia*, (25 de maig de 2018), Què fem p. 18.
- Natàlia Farré. «Feminisme, esoterisme i Kubrick marquen la programació del CCCB». *El Periódico de Catalunya*, (16 de juny de 2018), p. 46.
- Sònia Hernández. «Les altres llums de l'art». *La Vanguardia*, (18 d'agost de 2018), Cultura|s, n. 842, p. 14.
- Josep Playà Maset. «Contemporani i esotèric». *La Vanguardia*, (17 de maig de 2018), p. 40.
- Laura Serra. «Desmuntant la llegenda dels templers». *Ara* (31 de març de 2017), p. 30.
- Teresa Sesé. «Noves maneres de narrar el món». *La Vanguardia*, (16 de gener de 2018), p. 33.

Itineraris, guies, rutes i mencions geogràfiques

Itineraris, guies i mencions geogràfiques

Països Catalans

Catalunya

- Joan Botey Serra. «El santuari neolític del puig de la Boralla a Fitor. Un lloc d'energia tel·lúrica i emocions que encara». *Revista del Baix Empordà*, núm. 53 (juny de 2016), p. 5-11.
- M. Busquets. «La Mussara atreu curiosos pel seu suposat poder paranormal». *El Punt Avui*, núm. 13.861, (21 de març de 2016), p. 16.
- Anna Rocasalva. «El passatge encantat». *El Periódico de Catalunya* (17 de gener de 2018), p. 36.

Rutes organitzades

Països Catalans

Catalunya

- Ana Sánchez. «Atrapi a un fantasma». *El Periódico de Catalunya* (6 de juliol de 2016), p. 34.

Mitjans de comunicació

Llibres

- J. Ballabriga. «Una novel·la recorda la Lleida de l'espiritisme dels anys vint». *El Segre*, (22 de juliol de 2017), p. 40.
- Lluís Llorc. «Quan el mal viu a casa». *El Punt Avui*, (10 d'abril de 2016), p. 41.
- Josep Playà Maset. «Una massa negra amb aspecte tridimensional». *La Vanguardia*, (6 d'agost de 2018), p. 27. [Ressenya de Cara a Cara con Satanás].

Televisió

- «A Llagostera s'estimen més la ciència que les psicofonies». *Diari de Girona*, núm. 23.602 (1 d'abril de 2016), p. 2.
- Gemma Busquets. «El retorn de la veritat». *El Punt Avui*, (17 de gener de 2016), Cultura, p. 56-57.

Moviments ocultistes (Socioreligions)

Antroposofia

- Ana Macpherson. «Salut sospita que hi ha escoles que es resisteixen a vacunar». *La Vanguardia*, núm. 49.531 (5 d'agost de 2019), p. 18-19.

Espiritisme

- Xavier Valeri. «L'espiritisme, una presència continuada». *Diari de Girona*, (26 d'abril de 2016).

Història

- Gerard Horta; Teresa-M. Sala. «Acció col·lectiva i heterodòxies: de tenebres i il·luminacions». *Anuari Verdaguier*, núm. 26 (2018), p. 75-99.
- Josep Valera Serra. «Espiritisme a l'Escola Normal de Lleida». *Shikar. Revista del Centre d'Estudis Comarcals del Segrià*, núm. 5 (2018), p. 59-68.

Templarisme

- «Primera jornada de cavallers templers». *Diari de Rubí*, (17 de març de 2017), p. 28.

Parapsicologia (metapsíquica) i fenòmens paranormals en general

Edificis encantats

- Jorge Ríos Corral. «Llocs encantats del Baix Empordà». *Revista del Baix Empordà*, núm. 62 (setembre de 2018), p. 17-20.

Psíquics, Paragnostes, clarividents i místics

Possessions

- Anna Buj. «El maligne està de moda». *La Vanguardia* (7 de maig de 2019), p. 10.
- Rossend Domènech. «La universitat de la integrista congregació dels Legionaris de Crist prepara en un curs 250 expulsadors de dimonis». *El Periódico de Catalunya*, núm. 210, (21 d'abril de 2018), p. 30-31.
- Bàrbara Julbe. «Els nous exorcistes». *La Vanguardia*, (30 de juliol de 2018), p. 24.
- Ramir Lacasa. «L'endemniada de Palafrugell. Un suposat cas d'infestació diabòlica». *Revista del Baix Empordà*, núm. 55 (desembre de 2016), p. 107-113.
- Quim Monzó. «Exorcizo te, omnis spiritus immunde». *La Vanguardia*, (28 de juliol de 2018), p. 18.

Visions religioses

- Anna Rocasalva. «'Botellon' versus religió a la Creu de Montigalà de Badalona». *El Periódico de Catalunya* (21 d'abril de 2019), p. 30-31.

Serveis

- J. G. Albalat. «A la recerca d'un bruixot». *El Periódico de Catalunya* (14 de desembre de 2017), p. 37.
- «Detinguda per estafa una popular vident». *La Vanguardia*, (16 de gener de 2017), p. 29.

Teràpies

- A. Carmona; E. Don. «Una dona mor d'un càncer de mama que es tractava amb teràpies alternatives». *Diari de Girona* (21 de juliol de 2018), p. 3.
- Gonzalo Casino Rubio. «Pseudociència i mala ciència en biomedicina. Anàlisi d'evidències, riscos per a la salut i difusió mediàtica». *Mètode*, núm. 95 (tardor 2017), p. 89-93.
- Edzard Ernst; Angelo Fasce. «Desmuntant la retòrica de la medicina alternativa: cortines de fum, errors, conspiracions i disbarats». *Mètode*, núm. 95 (tardor 2017), p. 78-85.
- Juan José Fernández. «La URJC ha emparat màsters de teràpies pseudocientífiques». *El Periódico de Catalunya* (27 d'abril de 2018), p. 30-31.
- Bàrbara Julve. «Dura denúncia sobre una pacient morta per culpa d'un curandero». *La Vanguardia*, núm. 49.154 (21 de juliol de 2018), p. 32.
- Celeste López. «L'homeopatia segueix als llimbs». *La Vanguardia*, núm. 49.375 (1 de març de 2019), p. 34-35.
- María-Paz López. «Agulles en l'assegurança». *La Vanguardia*, núm. 49.272 (16 de novembre de 2018), p. 33.
- Salvador Macip Maresma. «Com evitar el mal que fan les pseudociències». *El Periódico de Catalunya* (21 d'octubre de 2018), p. 32.
- Anna Mascaró. «"Vaig deixar d'exercir l'homeopatia perquè és una farsa". Experts i exterapeutes alerten que les pseudociències transformen la medicina en una qüestió de fe». *Ara* (13 d'agost de 2016).
- A. Molins. «Internet és el refugi dels pseudomedicaments». *La Vanguardia*, núm. 49.375 (1 de març de 2019), p. 34.
- Olga Pereda. «"El curandero ens va dir que el càncer era imaginari"». *El Periódico de Catalunya* (22 d'agost de 2018), p. 22-23.
- Olga Pereda. «"La medicina alternativa és un ganxo: ni cura ni existeix"». *El Periódico de Catalunya* (22 d'agost de 2018), p. 23.
- Olga Pereda; Valentina Raffio. «Víctimes de curanderos». *El Periódico de Catalunya* (21 d'octubre de 2018), p. 32.
- Beatriz Pérez. «Una dona amb càncer mor per seguir una pseudoteràpia». *El Periódico de Catalunya* (21 de juliol de 2018), p. 30.

Acupuntura

- Ana Macpherson. «Acupuntura: i ara què?». *La Vanguardia*, núm. 49.272 (16 de novembre de 2018), p. 32-33.

Guariments miraculosos

- Domingo Marchena. «El Santet del Poblenou». *La Vanguardia*, (20 de març de 2016), p. Viure, 4.
- Eusebio Val. «L'últim miracle de Lourdes». *La Vanguardia*, (13 de febrer de 2018), p. 28.

Homeopatia

- José Miguel Mulet Salort. «La fal·làcia de l'argument ad naturam': homeopatia i agricultura biodinàmica en la normativa oficial de la Unió Europea». *Mètode*, núm. 95 (tardor 2017), p. 102-109.

Productes miracle

- «Alerta mèdica sobre el 'lleixiu' miraculós de Pàmies per a l'autisme». *La Vanguardia*, núm. 49.339 (24 de gener de 2019), p. 28.
- «El curandero de l'autisme deixa la seva fundació». *La Vanguardia*, núm. 49.253 (28 d'octubre de 2018), p. 44.
- «La fiscalia de l'Estat amplia la investigació de la 'teràpia del lleixiu'». *La Vanguardia*, núm. 49.367 (21 de febrer de 2019), p. 28.
- «Multa de Salut per un congrés de pseudociència». *La Vanguardia* (13 de febrer de 2018), p. 28.
- Olga Pereda; Valentina Raffio. «Mares contra la 'teràpia del lleixiu', assetjades per fidels de curanderos». *El Periódico de Catalunya* (13 de desembre de 2018), p. 32-33.
- V. R. «Desafiament a les sancions». *El Periódico de Catalunya* (18 de desembre de 2018), p. 35.
- Valentina Raffio. «La Generalitat també vigilarà 'la teràpia del lleixiu' en animals». *El Periódico de Catalunya* (21 de desembre de 2018), p. 28-29.
- Valentina Raffio. «Nova multa de 600.000 euros al curandero Josep Pàmies». *El Periódico de Catalunya* (27 d'octubre de 2018), p. 33.
- Valentina Raffio. «Pàmies es burla de Salut amb falses festes per recaptar fons». *El Periódico de Catalunya* (14 de novembre de 2018), p. 36.
- Valentina Raffio. «Pàmies i Forcades burlen el veto a la 'teràpia del lleixiu'». *El Periódico de Catalunya* (18 de desembre de 2018), p. 34-35.
- V. R. «Rebel·lió a la granja». *El Periódico de Catalunya* (21 de desembre de 2018), p. 29.
- Valentina Raffio; Olga Pereda. «Cinc gotes d'orina a l'orella per curar l'autisme». *El Periódico de Catalunya*, (29 d'octubre de 2018), p. 28-29.
- V. R.; O. P. «'Actuen com una secta 2.0'». *El Periódico de Catalunya*, (29 d'octubre de 2018), p. 28-29.
- Javier Ricou. «L'“entabanador del lleixiu” no cedeix». *La Vanguardia*, núm. 49.241 (16 d'octubre de 2018), p. 28.
- Javier Ricou. «L'“entabanador del lleixiu” porta la cura a l'estranger». *La Vanguardia*, núm. 49.375 (1 de març de 2019), p. 34.
- «Sanitat denuncia la 'cura' miraculosa de l'autisme». *La Vanguardia*, núm. 49.244 (19 d'octubre de 2018), p. 37.

Psicoteràpies dinàmiques

- Angelo Fasce. «Divans i gurus: l'origen i els perills de la pseudopsicologia clínica». *Mètode*, núm. 95 (tardor 2017), p. 95-101.

Ufologia

Administracions públiques

Activitat agències i administracions

- Idoya Noain. «"La veritat està allà fora". El Govern dels EUA confirma que va finançar durant cinc anys un programa per investigar ovnis». *El Periódico de Catalunya* (18 de desembre de 2017), p. 31.

Documentació

- L. García. «Defensa treu a la llum 2 informes sobre ovnis vistos a Lleida fa gairebé 50 anys». *El Segre* (25 d'octubre de 2016), p. 3.
- Roger Junyent. «L'ovni de Montserrat que venia de França». *Regio 7*, (27 d'octubre de 2016): p.25.
- «La CIA publica el document secret de l'albirament d'un OVNI a Barcelona ». *Regio 7*, (4 de febrer de 2016): p. 22.
- Martí Santiago. «El Ministeri de Defensa fa públics els tres «expedients X» gironins». *Diari de Girona*, núm. 23.810, (26 d'octubre de 2016), p. 13.

Biogràfic

- Jordi Ardanuy. «El grup de savis de Reus i aquella cosa dels platets voladors». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 116-129.
- «Nota necrològica sobre Eugeni Danyans». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 139-141.

Congressos, conferències, homenatges i fires

Conferències i xerrades

- Alberto González. «Normalitzar la paranormalitat». *El Periódico de Catalunya*, (13 de juny de 2018), p. 43.
- «Una conferència sobre fenòmens voladors no identificats de Rafael Subirana a l'Agrupació astronòmica de Sabadell el novembre de 1967». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 130-132.

Estadístiques i enquestes

- Jordi Ardanuy. «Ovnis a Catalunya». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 28-31.
- Jordi Ardanuy. «Ovnis a la Catalunya del Nord (2011-2015)». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 111-115.

Extraterrestres a la terra

- «L'èsser d'Atacama era una nena amb greus mutacions genètiques». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 71-73.

Observacions, deteccions i albiraments

Aeronaus fantasma

- «"Avió fantasma" a Derbyshire». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 78-81.

Llums al cel, pors aèries, màquines volants (observacions prearnoldianes)

Països Catalans

- Roser Albertí. «No eren focs artificials, era un bòlid». *Diari de Girona*, (12 de febrer de 2015), p. 13.
- Jordi Ardanuy. «Signum in coelo mirabiles appareunt». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 88-110.
- Rafael Subirana Ollés. «Un fenomen atmosfèric: remolins de foc del cel». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 133-138.

Part forana

- «Cossos lluminosos eixint cap al mar, a Anglaterra». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 166.
- «Des de Tànger, observen un estrany fenomen». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 176-177.
- «El globus misteriós». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 169-172.
- «Fenomen curiós a les rodalies de Bouzillé». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 167.
- «Història de l'aeronau. Ara apareix sobre una població d'Indiana». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 97.
- «Llum espectral a Bomabee (Nova Gal·les del Sud)». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 101-102.
- «Llums misterioses». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 168.
- «Parlen d'aus o aeronaus sobre Prospect Park (Brooklyn)». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 98-100.
- «Relat aeri». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 173-175.

Plats voladors, ovnis i extraterrestres (observacions postarnoldianes)

Països Catalans

- «Canó lluminós sobre Barcelona causa petició d'informació sobre OVNI». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 159-160.
- «De nou un OVNI a Reus». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 155-156.
- «Dos pilots informen d'objecte desconegut mentre volaven sobre Arizona». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 76-77.
- «El *Diari de Tarragona* parla d'un OVNI sobrevolant la Mussara». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 157-158.
- «El Soler: confonen un avió de Finnair amb un enginy secret». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 89-91.
- «Enregistren en vídeo un OVNI a Reus». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 152-153.
- «Finalment un punt lluminós al cel». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 178-179.
- «La CIA publica el document secret de l'albirament d'un OVNI a Barcelona». *Regió 7* (4 de febrer de 2016), p. 22.
- «L'autoritat irlandesa d'aviació estudia una observació ovni». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 95-96.
- «L'observació d'un ovni al Vallespir va ser un flaix d'un satèl·lit Iridium». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 86-88.
- Marc Lòpez. «Tres casos amb explicacions astronòmiques plausibles». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 5-26.

- «Manresa: Observació d'un suposat "plat volador"». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 105-106.
- «Objectes volants a alta mar». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 93-94.
- «Observen caure un objecte lluminós a Calafell». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 82-83.
- «Ovni observat a les rodalies de Llers l'any 1976». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 161-163.
- «Ovni sobre Perpinyà en una fotografia del 6 d'octubre del 2017?». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 69-70.
- «Ovnis a Espanya i Portugal». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 107-108.
- «Ovnis sobre Arenys de Mar». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 92.
- Emma P. Rodríguez. «El cas de l'humanoide del Puig Peni de març de 1971». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 32-68.
- «Tres veïns de Vilademuls van veure ahir un fenomen Ovni». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 109-110.
- «Un cas OVNI a la Bisbal de Falset l'any 1913». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 154.
- «Una fotografia d'un OVNI sobre el Canigó resulta ser un reflex de la càmera». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 84-85.
- «Una observació des de la Guingueta d'Ix l'any 1973». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 74-75.
- «Veïns de Sant Celoni veuen ovnis, segons *Nació Digital*». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 164-165.

Part forana

- «Tornen el plats voladors». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 5 (2018), p. 104.

Perspectives i opinions

- Vicente Aupi. «Expedients ovni: llums estranyes al cel». *Diari de Girona*, núm. 23.825, (19 de novembre de 2016), p. 51.
- Marc Busquets. «Les meduses de l'espai volen a Reus». *El Punt Avui* (26 de setembre de 2016), p. 19.
- Gerard Casademon. «Recull de notes sobre Ovnis a l'Escala i rodalies». *Nous Papers d'Ovnis*, núm. 3-4 (2017), p. 7-87.
- Xavier Domènech. «El cas de l'OVNI desclassificat». *Regio 7* (5 de febrer de 2016), p. 18. [Cas del 17 de maig del 1952 a Barcelona].
- Ana Martínez Sanjurjo. «Benítez: "el que diu la ciència en contra dels ovnis és pueril"». *Regio 7* (9 de setembre de 2016), p. 32.